

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Заң факультеті
Қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасы

Заң факультеті
Ғылыми кеңесінің мәжілісінде бекітілді
№__хаттама «__» ____ 2015 ж.

Факультет деканы Байдельдинов Д.Л.

Мамандық 5В030100 - «Құқықтану»

СИЛЛАБУС

Отбасылық криминология

4 курс, к/б, 7 семестр (күзгі), кредит саны 3, пәннің түрі (таңдаулы)

Дәріскер: з.ғ.к., профессордың м.а. Атаханова Гүлзағира Махатқызы

Телефон: 8 7015099965

e-mail: atakan73@mail.ru

каб.: 428

Семинар сабақтарын жүргізуші: Бисенова Меруерт Қылышбайқызы

Телефон: 8 7016622732

e-mail: bysenova@mail.ru

каб.: 428

Нұрмағанбет Ермек Талатұлы

Телефон: 8 701 9377513

e-mail: ermek004@mail.ru

каб. 312

ПӘННІҢ МІНДЕТІ МЕН МАҚСАТЫ

Мақсаты: бакалавриатура студенттерін аталған курстың негізгі ережелерімен және ең алдымен қылмыстылық проблемасының әлеуметтік құқықтық құбылыс ретінде ғылыми негізделген тәсілін қалыптастырудағы, қылмыстылықты ғана емес, сондай-ақ оны тудырушы себептер мен жағдайларды кешенді, жүйелі талдау жолымен қылмыстылықты ескерту бойынша іс-шаралар жасаудағы ережелермен таныстырады.

Міндеттері: «Криминология курсының» негізгі міндеттері бакалавриатура студенттеріне осы пән туралы жан-жақты білім беру, өйткені криминологиялық білім жасалған қылмыстарды, қылмыскерлердің тұлғасын анықтауға және оқшаулауға, олардың әрқайсысына жаза шарасын дұрыс белгілеуге, толықтай алғанда қылмыстылыққа жеке әсер етуге тиімді құралдарды және жолдарды анықтауға көмектеседі.

«Отбасылық криминология» пәнін оқып үйрену нәтижесінде студент келесілерге ие болады:

Білуі тиіс:

- Қазақстан Республикасындағы криминологияның ғылым ретінде қалыптасуы мен дамуын, оның пәні мен мазмұнын, сондай-ақ ғылымдар жүйесіндегі оның орнын;

- криминологиялық зерттеулердің әдістемесі мен әдісінің негізгі проблемаларын,
- қылмыстылықты криминологиялық зерделеудің объектісі ретінде, қылмыстылықтың латенттілігін, қылмыстылықтың детерминациясын және себептілігін, қылмыскердің жеке тұлғасын;
- қылмыстылықпен күрестің негізгі бастамаларын, жекелеген қылмыс түрлерін ажыратуды және олармен күрестің ерекшеліктерін және т.б.

Жасай білуі тиіс:

- танымның ғылыми әдістерін қолдануды;
- ғылыми мектептер мен бағыттарда жеткілікті түрде үйрену;
- «Криминология курсы бағалау мен зерделеуде ғылыми, сондай-ақ өзіндік көзқарасты қалыптастыру;
- криминологияның негізгі ұғымдары мен проблемаларын пайдалануды;
- талдауды, өз бетімен және сыни көзқараста ойлауды, сәтті құқыққолдану қызметі үшін белгілі бір әдістемелік базаны иеленуді.

Меңгеруі тиіс:

- Криминология мәселелері бойынша өз көзқарастарын білдіру дағдыларын;
- жария талқылауларға қатысу дағдыларын;
- топта, ұжымда жұмыс жасау дағдыларын;
- қорытындылар жасау және өзінің дұрыс көзқарастарына сендіре білу дағдыларын;
- ғылыми зерттеулерге саралау жасау дағдыларын;
- қазіргі таңдағы шел ел қылмыстық құқығының даму перспективаларын бағалау дағдыларын;
- криминологиядағы ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру, жоспарлау және жүзеге асыру әдістерін меңгеруі тиіс.

Пререквизиттер: конституциялық құқық, мемлекет және құқық теориясы, қылмыстық құқық (жалпы бөлім), философия, қылмыстық құқық (ерекше бөлім), социология, психология, қылмыстық-атқару құқығы.

Постреквизиттер: прокурорлық қадағалау, криминалистика, қылмыстық іс жүргізу.

ПӘННІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ

Апта	Тақырыптың аталуы	Сағат саны	Бағасы
1 Модуль.			
1	1 дәріс. (Кіріспе дәріс) Отбасы криминологиясының ұғымы, оның пәні және әдістері. Отбасы криминологияның даму тарихы.	2	0 балл
	1 семинар сабағы. Отбасы криминологиясының ұғымы, оның пәні және әдістері. Отбасы криминологияның даму тарихы.	1	5 балл
2	2 дәріс. Қылмыстылық және оның сипаттамасы. Қылмыстылықтың детерминациясы және себептері.	2	0 балл
	2 семинар сабағы. Қылмыстылық және оның сипаттамасы. Қылмыстылықтың детерминациясы және себептері.	1	5 балл
3	3 дәріс. Криминологиялық зерттеулердің методологиясы мен методикасы (Өзекті дәріс)	2	0 балл

	3 семинар сабағы. Криминологиялық зерттеулердің методологиясы мен методикасы	1	5 балл
	1 СӨЖ. Қылмыстылық және оның сипаттамасы. Қылмыстылықтың детерминациясы және себептері. Тұлғалық-бағдарлық		15 балл
4	4 дәріс. Қылмыскердің жеке тұлғасының ұғымы мен құрылысы (Өзекті дәріс)	2	0 балл
	4 семинар сабағы. Қылмыскердің тұлғасын зерттеудің криминологиялық маңызы. Қылмыскердің тұлғасының ұғымы және оны криминологияда зерттеу шегі.	1	5 балл
5	5 дәріс. Қылмыстылықтың алдын алу (проблемалық дәріс)	2	0 балл
	5 семинар сабағы. Қылмыстылықтың алдын алу	1	5 балл
	2 СӨЖ. Пайдақорлық қылмыстылығының криминологиялық сипаттамасы. Тұлғалық-бағдарлық		15 балл
6	6 дәріс. Қылмыстылықтың виктимологиялық аспектілері (Өзекті дәріс)	2	0 балл
	6 семинар сабағы. Қылмыстылықтың виктимологиялық аспектілері	1	5 балл
7	7 дәріс. Қылмыстық мінез-құлық механизмі (Ақпараттық дәріс)	2	0 балл
	7 семинар сабағы Қылмыстық мінез-құлық механизмі	1	5 балл
	3 СӨЖ. Сыбайлас-жемқорлық қылмыстылығының алдын алуға байланысты қандай шаралар жүргізуіміз қажет. Тұлғалық-бағдарлық		15 балл
7	1 Аралық бақылау (лектор-10 балл, семинарист-10 балл) Реферат, жеке жоба, топтық жоба	7 апта	20 балл
	Балл		100
	Midterm exam.	8 апта	100
2 Модуль.			
8	8 дәріс. Ұйымдасқан қылмыстылықтың криминологиялық сипаттамасы және оның алдын алу (Өзекті дәріс)	2	0 балл
	8 семинар сабағы. Ұйымдасқан қылмыстылықтың криминологиялық сипаттамасы және оның алдын алу.	1	4 балл
9	9 дәріс. Пайдақорлық қылмыстылығының криминологиялық сипаттамасы (Өзекті дәріс)	2	0 балл
	9 семинар сабағы. Пайдақорлық қылмыстылығының криминологиялық сипаттамасы	1	4 балл
10	10 дәріс. Экономикалық қылмыстылықтың криминологиялық сипаттамасы (Ақпараттық дәріс)	2	0 балл
	10 семинар сабағы. Экономикалық қылмыстылық: оның өзгерістерге ұшырау себептері.	1	4 балл
	4 СӨЖ. Зорлықпен күш көрсету қылмыстылығы және оның криминологиялық сипаттамасы. Тұлғалық-бағдарлық		15 балл
11	11 дәріс. Сыбайлас-жемқорлық қылмыстылықтың криминологиялық сипаттамасы (Өзекті дәріс)	2	0 балл
	11 семинар сабағы. Сыбайлас-жемқорлық қылмыстылықтың криминологиялық	1	4 балл

	сипаттамасы.		
12	12 дәріс. Кәмелетке толмағандардың қылмыстылығы (Өзекті дәріс)	2	0 балл
	12 семинар сабағы. Кәмелетке толмағандар қылмыстылығы: динамикасы және жағдайы.	1	4 балл
	5 СӨЖ. Кәмелетке толмағандардың қылмыстылығы. Тұлғалық-бағдарлық		15 балл
13	13 дәріс. Әйелдер қылмыстылығы.	2	0 балл
	13 семинар сабағы. Әйелдер қылмыстылығының өсу себептері.	1	4 балл
14	14 дәріс. Экологиялық қылмыстылық (Өзекті дәріс)	1	0 балл
	14 семинар сабағы. Экологиялық қылмыстардың алдын алу.	2	4 балл
	6 СӨЖ. Әскери қылмыстылықтың криминологиялық сипаттамасы. Тұлғалық-бағдарлық.	14 апта	15 балл
15	15 дәріс. Рецидивті қылмыстылық және оның криминологиялық сипаттамасы (Өзекті дәріс)	1	0 балл
	15 семинар сабағы. Рецидивті қылмыстылық және оның криминологиялық сипаттамасы.	2	4 балл
	2 Аралық бақылау (лектор-13 балл, семинарист-10 балл) Реферат, жеке жоба, топтық жоба	15 апта	23 балл
	Балл		100
БАРЛЫҒЫ:			
	1 АБ+2АБ		200
	Midterm exam.		100
	Емтихан		100
	Барлығы		400

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

А) Нормативтік құқытық актілер:

1) ҚР Конституциясы 30 тамыз 1995 жыл өзгерістермен және толықтыруларымен (толықтырулар мен өзгертулермен). Алматы.-Жеті Жарғы.-2011 ж.

2) ҚР Қылмыстық кодексі 16 шілде 1997 жыл өзгерістермен және толықтыруларымен(толықтырулар мен өзгертулермен). Алматы.-Жеті Жарғы.-2011 ж..

3) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресу Қазақстан Республикасының Заңы 2 шілде 1998 жыл (толықтырулар мен өзгертулермен). Алматы.-Жеті Жарғы.-2011 ж.

4) ҚР-ң Қылмыстық атқару кодексі 13 желтоқсан 1997ж(толықтырулар мен өзгертулермен). Алматы.-Жеті Жарғы.-2011 ж.

5) ҚР-ң „Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі“ заңы 15 шілде 1997 жыл(толықтырулар мен өзгертулермен). Алматы.-Жеті Жарғы.-2011 ж.

6) «Есірткі заттар, психотроптық заттар, прекурсорлар және олардың заңсыз айналымына және оларды теріс пайдалануға қарсы іс-қимыл туралың Республикасының Заңы 10 шілде 1998 жыл. 29.12.2006 жылғы өзгерістермен.

7) Қорқытып алушылық туралы істер бойынша сот тәжірибесі туралы №6 от 23 маусым 2006 жылғы ҚР Жоғарғы сотының нормативтік қаулысы.

Б) Негізгі әдебиеттер:

- 1) Алауханов Е.О. Криминология.- Алматы., 2010 г.
- 2) Жұмағали Алмас. Криминология.- Алматы: 2006 ж.
- 3) Криминология. Учебно-методические материалы и альбом схем. Учебное пособие / под ред. С.Е. Вицина и В.А. Уткина.- Москва, 2013.
- 4) Иншаков С.М. Зарубежная криминология.- М.: Инфра, 2011.
- 5) И.И. Карпец. Преступность: иллюзии и реальность.- М., 2010.
- 6) Сухарев А.Я., Алексеев А.И., Журавлев М.П. Основы государственной политики борьбы с преступностью в России. Теоретическая модель.- М., 2013.
- 7) Насильственная преступность / Под ред. В.Н. Кудрявцева и А.В. Наумова.- М., 2007.
- 8) Криминология: Учебник для юридических вузов / Под ред. В.Н. Кудрявцева, В.Е. Эминова.- М., 2011 .

В) Қосымша әдебиеттер:

- 1) Лунеев В.В. Преступность XX века. Мировые региональные и российские тенденции.- М. «Норма», 2014.
- 2) Кудрявцев В.Н. Генезис преступления. Опыт криминологического моделирования.- М., 2012.
- 3) Забрянский Г.И. Социология преступности несовершеннолетних.- Минск, 2011.
- 4) Михайлов В.И. Противодействие легализации доходов от преступной деятельности: правовое регулирование, уголовная ответственность, оперативно-розыскные мероприятия и международное сотрудничество.- СПб.: Юридический центр Пресс, 2013.

Аралық бақылауға дайындық сұрақтары

1. Аралық бақылау

Тақырыптары:

- 1) ҚР қазіргі таңдағы криминологияның дамуы
- 2) Қазіргі таңдағы қылмыстылықпен күрес саясаты
- 3) Қылмыстық саясаттағы ізгілендіру мен либералдау мәселесі
- 4) Әлемдік және аумақтық қылмыстар
- 5) ҚР трансұлттық қылмыстылық
- 6) Қазіргі таңдағы криминологиялық мониторингтің тиімділігін арттыру
- 7) 2013-2014 жж. Алматы қаласы бойынша қылмыстардың статистикалық көрсеткіштерін дайындау.

Сұрақтар:

- 1) Криминология түсінігі, пәні, жүйесі, мақсаты
- 2) Криминологиялық зерттеу тәсілдері.
- 3) Криминология ғылым саласы ретінде
- 4) Криминологияның басқа ғылымдармен арақатынасы
- 5) Криминологияның даму кезеңдеріне қысқаша сипаттама
- 6) Қылмыстылықтың түсінігі
- 7) Қылмыстылықтың пайда болу себептері
- 8) Қылмыстылық және қылмыс ұғымдарының арақатынасы
- 9) Қылмыстылықтың динамикасы.
- 10) Қылмыстылықтың құрылымы.
- 11) Қылмыстылықтың деңгейі

- 12) Қылмыстарға криминологиялық сипаттама жасаудың ерекшеліктері
- 13) Латентті қылмыстылықтың ұғымы және түрлері, деңгейлері
- 14) Латентті қылмыстылықтың жағымсыз салдары
- 15) Виктимология. Қылмыскердің құрбаны. Виктимділіктің түрлері

Бақылау нысаны: жазбаша

2. Аралық бақылау

Тақырыптары:

- 1) Тақырып: «ҚР 2010-2015 жж арналған қылмыстылықпен күресу бағдарламасы»
- 2) «Қылмыстық заңның және құқықтық тәртіптің жағдайын талдау»
- 3) «ҚР сыбайлас жемқорлықпен күресудің латенттілігі»
- 4) «Қылмыстық саясаттың қалыптасуындағы криминологияның орны»
- 5) «Криминологиядағы жәбірленушінің мәселесі»
- 6) "Қылмыстық заңды жетілдірудегі қылмыстылықтың көлемінің шындыққа жанасу мәселесі».

Сұрақтар:

- 1) 1.Қылмыс жәбірленушісі мен қылмыс құрбаны ұғымдарының арақатынасы
- 2) Қылмыскердің жеке тұлғасының ұғымы мен құрылымы. Қылмыскердің құрылымы жөніндегі әр түрлі теориялар.
- 3) Қылмыскер тұлғасына криминологиялық сипаттама
- 4) Қылмыстылық мінез-құлық механизмі.
- 5) Қылмыстылықтың жағдайы мен себептерінің түрлері.
- 6) Қылмыстылықтың себептері жайлы теориялар. Биологиялық, генетикалық, психологиялық және социологиялық теориялар.
- 7) Қылмыстылықтың алдын алу түсінігі мен түрлері.
- 8) Қылмыстылықтың болжау түсінігі және түрлері.
- 9) Қылмыстылықпен күрес шараларын ұйымдастыру.
- 10) Қылмыстылықтың алдын алу фактілері.
- 11) Қылмыстылықтың алдын алу субъектілері.
- 12) Пайдакүнемдік - зорлық қылмыстылығына криминологиялық сипаттама
- 13) Бұзақылық қылмыстылығына криминологиялық сипаттама.
- 14) Экономикалық қылмыстылыққа жағдайы мен құрлысы.
- 15) Рецидивтік қылмыстылық
- 16) Меншікке қарсы қылмыстылыққа криминологиялық сипаттама.
- 17) Әйелдер қылмыстылығына криминологиялық сипаттама.
- 18) Кәсіби қылмыстылыққа криминологиялық сипаттама.
- 19) Ұйымдасқан қылмыстылыққа криминологиялық сипаттама.
- 20) Көліктегі қылмыстылыққа криминологиялық сипаттама.
- 21) Әскери қылмыстылықтың криминологиялық сипаттамасы.
- 22) Әскери қылмыстылықтың субъектілерінің ерекшелігі.
- 23) Кәмелетке толмағандардың қылмыстарына криминологиялық сипаттама

Бақылау нысаны: жазбаша

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ САЯСАТЫ

Жұмыстардың барлық түрін көрсетілген мерзімде жасап тапсыру керек. Кезекті тапсырманы орындамаған, немесе 50% - дан кем балл алған студенттер бұл тапсырманы қосымша кесте бойынша қайта жасап, тапсыруына болады.

Орынды себептермен зертханалық сабақтарға қатыспаған студенттер оқытушының рұқсатынан кейін лаборанттың қатысуымен қосымша уақытта зертханалық жұмыстарды орындауға болады. Тапсырмалардың барлық түрін өткізбеген студенттер емтиханға жіберілмейді

Бағалау кезінде студенттердің сабақтағы белсенділігі мен сабаққа қатысуы ескеріледі.

Толерантты болыңыз, яғни өзгенің пікірін сыйлаңыз. Қарсылығыңызды әдепті күйде білдіріңіз. Плагиат және басқа да әділсіздіктерге тыйым салынады. СӨЖ, аралық бақылау және қорытынды емтихан тапсыру кезінде көшіру мен сыбырлауға, өзге біреу шығарған есептерді көшіруге, басқа студент үшін емтихан тапсыруға тыйым салынады. Курстың кез келген мәліметін бұрмалау, Интранетке рұқсатсыз кіру және шпаргалка қолдану үшін студент «F» қорытынды бағасын алады.

Өзіндік жұмысын (СӨЖ) орындау барысында, оның тапсыруы мен қорғауына қатысты, сонымен өткен тақырыптар бойынша қосымша мәлімет алу үшін және курс бойынша басқа да мәселелерді шешу үшін оқытушыны оның келесі офис-сағаттарында таба аласыз:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	% мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	Қанақаттанарлықсыз
F	0	0-49	
I (Incomplete)	-	-	Пән аяқталмаған (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
P (Pass)	-	-	«Есептелінді» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
NP (No Pass)	-	-	«Есептелінбейді» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
W (Withdrawal)	-	-	«Пәннен бас тарту» (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
AW (Academic Withdrawal)			Пәннен академиялық себеп бойынша алып тастау (GPA есептеу кезінде есептелінбейді)
AU	-	-	«Пән тыңдалды»

(Audit)			<i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
Атт-ған		30-60 50-100	Аттестатталған
Атт-маған		0-29 0-49	Аттестатталмаған
R (Retake)	-	-	Пәнді қайта оқу

Кафедра мәжілісінде қарастырылды

№ _____ хаттама « _____ » _____ 2015 ж.

Кафедра меңгерушісі

З.Ғ.Д., профессор

Джансараева Р.Е.

Дәріскер

З.Ғ.К., профессордың м.а.

Атаханова Г.М.